

تکنیک های موثر

در

آدورسی زنان دوم

عابدیان کاسگری، علی اکبر، ۱۳۳۷ -	سرشناسه:
تکنیک‌های موثر در آموزش زبان دوم / علی اکبر عابدیان کاسگری	عنوان:
ویراستار: مروارید عابدیان کاسگری	
تهران: دگراندیشان، ۱۳۹۶	مشخصات نشر:
۹۵ ص.	مشخصات ظاهری:
۸-۵-۹۷۷۷۳-۶۰۰-۹۷۸	شابک
فیبا	وبسایت درست‌نویسی:
کتابنامه: ص. ۹۵ - ۹۱	یادداشت:
فارسی - - راهنمای آموزشی - - خارجیان	موضوع:
Persian Language - Study and Teaching - Foreign Speakers	موضوع:
فارسی - - کتاب‌های درسی برای خارجیان	موضوع:
Persian Language - Textbooks for Foreign Speakers	موضوع:
زبان دوم - - فراگیری	موضوع:
Second Language Acquisition	موضوع:
۱۳۹۶ (مهر) ۲۸۱ PIR	رده‌بندی کنگره:
۴۴/۸۴	رده‌بندی دیویی:
۴۸۹۴۲۶۴	شماره کتابشناسی ملی:

همه حقوق محفوظ است.

استفاده تجاری از این اثر یا تکثیر آن به هر شکل (چاپ، فتوکپی، تهیه قالب‌های صوتی و الکترونیکی، و نشر در فضای مجازی) ممنوع و مشروط به دریافت اجازه کتبی از ناشر است.

www.ketab.ir

اول - ۱۳۹۶

نسخه ۱۰۰۰

مروارید عابدیان کاسگری

بیست هزار تومان

نوبت چاپ:

تیراژ:

ویراستار:

قیمت:

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	پیشگفتار
۳	مقدمه
۵	آموزش زبان دوم
۷	نقش فرهنگ در آموزش زبان دوم
۹	اهمیت دوزبانگی
۱۲	تعیین سطوح دشواری یادگیری زبان دوم
۱۲	بررسی مقایله‌ای
۱۷	استفاده از یافته‌های تحلیل مقایله‌ای در آموزش زبان دوم
۱۹	الگوی سطوح دشواری
۲۱	روش‌های آموزش زبان دوم
۲۳	اهمیت روش تدریس زبان دوم
۲۷	تاریخچه روش‌های تدریس زبان دوم
۲۹	روش دستور زبان ترجمه
۳۲	روش شنیداری گفتاری
۳۵	روش آموزش ارتباطی
۳۹	آموزش تلفظ زبان دوم
۴۸	آموزش زبان فارسی به‌عنوان زبان دوم

صفحه	عنوان
۵۱	اهمیت آموزش زبان فارسی
۵۳	آموزش زبان فارسی به غیر فارسی‌زبانان
۵۵	روش دستور زبان ترجمه در آموزش زبان فارسی
۵۵	روش شنیداری-گفتاری در آموزش زبان فارسی
۵۶	روش ارتباطی در آموزش زبان فارسی
۵۷	کدام زبان فارسی را آموزش دهیم؟
۶۰	آموزش تلفظ زبان فارسی
۶۲	نظام آوایی زبان فارسی
۶۲	همخوان‌های زبان فارسی
۶۳	همخوان‌ها از نظر جایگاه تولید
۶۳	همخوان‌ها از نظر شیوه تولید
۶۴	همخوان‌ها از نظر واک
۶۵	واک‌های زبان فارسی
۶۵	واک‌ها از نظر شکل لب‌ها
۶۶	واک‌ها از نظر میزان ارتفاع زبان
۶۶	واک‌ها از نظر نقش اندام زبان
۶۹	کتابنامه
۷۵	واژه‌نامه

پیشگفتار

روش تدریس زبان مجموعه‌ای منسجم از ارتباطات بین تفکرات موجود در آموزش زبان و روش‌هایی است که استراتژی آموزش زبان دوم را راهبری می‌کند. آموزش زبان دوم مجموعه پیچیده‌ای از انواع تکنیک‌هاست که از روزگاران پیشین تا به امروز در قالب متدهای متفاوت و گاهی متناقض به حوزه یادگیری زبان دوم (SLA- Second Language Acquisition) ارائه شده‌اند. مجموعه روش‌های متفاوت یادگیری زبان دوم، مزیت‌ها و معایب هر یک از روش‌ها را در فرآیند آموزش، زبان مورد بررسی قرار داده و تکنیک‌های مؤثر مربوط به هر یک از روش‌ها را در این حوزه بررسی می‌نماید. تاریخچه روش‌های تدریس زبان دوم نشان می‌دهد که روش‌های مختلفی در طول قرن متمادی آموزش زبان دوم پدید آمده‌اند؛ اما با توجه به اهمیت سه روش دستور زبان ترجمه (GTM)، روش شنیداری گفتاری (ALM) و روش آموزش ارتباطی زبان (CLT) تکنیک‌های این روش در این کتاب مورد توجه قرار گرفته‌اند. همان‌گونه که پالمر می‌گوید: «هنگامی که فردی صحبت می‌کند، متوجه می‌شوم روشی که برای او کارآمد است برای من کارساز نمی‌باشد. بدین علت که آن روش بر اساس ویژگی‌های من طراحی نشده است». پر واضح است که مایه اصلی انتخاب روش تدریس زبان دوم توجه به اصول و مبانی ذاتی روش منتخب است اما تشخیص اینکه کدامیک از روش‌ها، تفکرات استاد و زبان‌آموز را بهم نزدیک می‌سازد اهمیت ویژه‌ای دارد. کتاب پیش رو با بررسی روش‌های مختلف آموزش زبان دوم و ترجمه فصل‌های دوم، چهارم و نهم کتاب Teaching and Principles in Language Teaching و مشاهده کلاس‌های درس اساتیدی که هر یک از سه روش دستور زبان ترجمه (GTM)، شنیداری گفتاری (ALM) و روش آموزش ارتباطی زبان (CLT) را مستقلاً در کلاس درس به کار بسته‌اند تنظیم شده و تلاش دارد با کنکاش در تکنیک‌های آموزش زبان دوم نهایتاً معین نماید تدریس زبان دوم منحصرأ استفاده از یک روش مشخص نیست بلکه ممکن است استاد روشی را انتخاب نماید

و ضمن اینکه کلیه فعالیت‌های آموزشی‌اش را بر مبنای روش منتخب قرار می‌دهد با توجه به اقتضای موقعیت، از تکنیک‌های روش‌های دیگر نیز متناسباً استفاده کند. در واقع بررسی و مقایسه سه روش تدریس دستور زبان ترجمه (GTM)، شنیداری گفتاری (AIM) و روش ارتباطی زبان (CLT) نشان می‌دهد روش‌های تدریسی که تاکنون برای آموزش زبان دوم مطرح شده‌اند بر پایه دانش محض قرار دارند و باور خاصی را توصیف می‌کنند که ممکن است در آموزش یک زبان خاص (برای مثال زبان انگلیسی) کاربرد داشته باشند اما در آموزش زبان دیگر (برای مثال زبان سوئدی) کارآمد نباشند، به همین دلیل نمی‌توان برای موفقیت تدریس کلیه زبان‌ها روش خاص را تجویز کرد. با توجه به مبانی ذکر شده انتخاب یک روش مناسب با توجه به اقتضای موقعیت در کنار بهره بردن از تکنیک‌هایی که از روش‌های دیگر به وام گرفته می‌شود، عبور تلفیقی به دست خواهد داد که می‌تواند اهداف آموزشی را محقق نماید. برای مثال اگر استاد آموزش زبان فارسی به غیر فارسی‌زبان (انگلیسی‌زبان) روش شنیداری گفتاری را به عنوان روش اصلی انتخاب نموده استاد می‌تواند با توجه به قرابت ریشه‌ای دو زبان فارسی و انگلیسی، از تکنیک "لغات هم‌ریشه Cognates" از تکنیک‌های روش تدریس دستور زبان ترجمه (GTM) در کنار روش اصلی شنیداری گفتاری (AIM) استفاده نماید و زبان‌آموزان با تشخیص لغات هم‌ریشه بین دو زبان اهداف آموزشی را محقق سازند.

مقدمه

ماهیت پیچیده زبان به‌عنوان کهن‌ترین پدیده اجتماعی از پیش از میلاد که یانینی^۱ قواعدی برای زبان سانسکریت تدوین کرد همواره کانون توجه اندیشمندان قرار داشت و به تدریج موجب پیدایش علم زبانشناسی شد. زبانشناسی علمی است که زبان را به‌عنوان پدیده‌ای مستقل مورد مطالعه و بررسی روشمند قرار می‌دهد. زبانشناسان، زبان را آسان‌ترین وسیله انتقال مفاهیم ذهنی می‌دانند و معتقدند زبان به عنوان یک نهاد اجتماعی ساده‌ترین ابزاری است که انسان می‌تواند برای ارتباط با سایرین از آن استفاده نماید. «یکی از پدیده‌های شگفت عالم خلقت که از دیرباز همواره ذهن بشر را به خود مشغول کرده است زبان است (تقوی، ۱۳۷۸)». در میان موضوعات مربوط به زبان، اکتساب زبان اهمیت ویژه‌ای دارد.

^۱ I. Panini